

Utjecaj Registra HKO-a na vrednovanje u sustavu visokog obrazovanja

*Unapređivanje postupka vrednovanja programa
na Sveučilištu u Rijeci: pilot projekt
Rijeka, 25. rujna 2015. godine*

- koncept ishoda učenja u dosadašnjim vrednovanjima provedenima u RH
- osnove prijedloga vrednovanja za upis studijskih programa u Registar HKO: usporedba sa standardom kvalifikacije, pregled kurikula i uvjeta izvođenja, ostvareni ishodi učenja
- fleksibilnost studiranja
- procesi izvan HKO-a

PLANOVI I NACRTI: zakonski okvir još nije došao do javne rasprave

Ishodi učenja u vrednovanjima provedenima u RH

1. Vrednovanje studijskih programa u okviru njihova usklađivanja s *bolonjskim* principima (2005.)
 - *nije se temeljilo na konceptu ishoda učenja / ishodi učenja nisu bili neophodan akreditacijski uvjet*
2. Inicijalna akreditacija novih studijskih programa (dio studijskih programa odobrenih nakon 2005.)
 - *započelo se s uvođenjem koncepta ishoda učenja, ali uglavnom vezano uz predviđene ishode učenja*
3. Reakreditacija visokih učilišta (2010. -2015.)
 - *dva kriterija reakreditacije izravno vezana uz ishode učenja, još niz implicira predviđene ishode učenja te uvjete (kadrovske, prostorne, nastavni proces) koji osiguravaju njihovo postizanje*

- velika raznolikost u stupnju provedbe
- uglavnom definirani na razini studijskog programa, ali ne i na razini pojedinih kolegija
- relativno slabo uključivanje dionika u izradu novih i reviziju postojećih studijskih programa
- ne postoji sustavno praćenje zapošljivosti / prikupljanje povratnih informacija od strane završenih studenata
- treba unaprijediti sustav ocjenjivanja, praksu..

'Dva kolosijeka'

- Sve institucije:

- Programi koji žele u HKO:

Vrednovanje studijskih programa za upis u Registar HKO-a

- AZVO zadužen za vanjsko osiguravanje kvalitete svih programa kojima se stječu kvalifikacije razine 5 (ako se radi o *short cycle* tj. ako je kvalifikacija definirana ECTS-ovima, a ne ECVET-ima) ili više razine prema HKO-u
- Novi postupak VOK: vrednovanje za upis u Registar – opcionalno (oznaka kvalitete) osim ako se radi o novim programima za koje već postoji Standard kvalifikacije
- AZVO je dužan provesti vrednovanje i donijeti mišljenje unutar 60 dana od podnošenja zahtjeva
- Na temelju ovog mišljenja, upis u Registar HKO-a odobrava MZOS.
- AZVO treba osmisliti postupak ovog vrednovanje sa svim kriterijima, smjernicama i sl.

Proces mora biti u skladu s 2. dijelom ESG-a

- prema shemi: **samoanaliza – posjet VU – izrada završnog izvješća – naknadno praćenje**
- međunarodno stručno povjerenstvo + poslodavac + studentski predstavnik
- ishod je formalan pa se treba temeljiti na unaprijed dogovorenim, javno objavljenim kriterijima koji se konzistentno primjenjuju, ishod je **DA/NE odluka**, nema pisma očekivanja

Osnova: standard kvalifikacije

Odgovarajući Standard kvalifikacije je već u Registru, što znači da Sektorsko vijeće jamči da su ishodi učenja kvalifikacije :

- usklađeni s odgovarajućom razinom HKO-a, a time i EKO-a
- utemeljeni na relevantnim analizama potreba i usuglašeni s poslodavcima
- doista ključni minimalni ishodi dogovoreni unutar struke,
- doista povezani s odgovarajućim resursima, metodama vrednovanja i obujmom

Standard kvalifikacije i ishodi programa

C. PRIJEDLOG SKUPA ISHODA UCENJA (dio C ispunjava se onoliko puta koliko je skupova ishoda učenja)	
Naziv prijedloga skupa ishoda učenja	
Razina koju skup ishoda učenja ima u HKO-u	
Prijedlog obujma	✓
Popis ishoda učenja	✓
Uvjeti za pristupanje stjecanju skupa ishoda učenja	✓
Materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za stjecanje skupa ishoda učenja	✓
Materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za vrednovanje skupa ishoda učenja	✓
Postupak i primjeri vrednovanja svih ishoda učenja unutar predloženog skupa ishoda učenja	✓

Previđeni skupovi ishoda učenja programa

Visoko učilište navodi u samoanalizi, a povjerenstvo provjerava:

- pokrivaju li predviđeni ishodi učenja na razini programa **u potpunosti obvezne** ishode učenja na razini kvalifikacije?
- raspolaže li visoko učilište potrebnim resursima, odnosno ima li potrebne ugovore/planove?
- jesu li metode vrednovanja koje je visoko učilište predvidjelo ekvivalentne onima iz SK-a?

- Osim tog 'minimalnog uvjeta', tema samoanalize/razgovara/ izvješća bit će i:
 - Kako su pokriveni izborni ishodi učenja u SK-u
 - Dodatni ishodi učenja programa (ako ih ima): kojim ih se procesima utvrdilo, jesu li sročeni na zadovoljavajući način, jesu li odgovarajuće razine i profila?
 - Ispunjavanje 4 svrhe Vijeća Europe (tj. priprema li se studente ne samo za tržište rada i cjeloživotnu izgradnju znanja nego i za osobni razvoj te aktivno građanstvo)?
 - Kako program odražava misiju i strategiju visokog učilišta?

Drugi korak: kurikul, resursi

Primjer - pristup nizozemske agencije NVAO

- postupak akreditacije treba odgovoriti na tri osnovna pitanja:
 1. *Jesu li ishodi učenja odgovarajući ?*
 2. *Jesu li ispunjeni uvjeti (kurikul, prostor, nastavnici itd.) koji osiguravaju postizanje ishoda učenja ?*
 3. *Postižu li se ishodi učenja ?*

Je li nastavni kadar odgovarajući za postizanje predviđenih ishoda učenja ?

Ime	Predmeti	Opterećenje	Znanstvena kvalifikacija	Postotak i vrsta radnog odnosa	Dani/sati u tjednu za konzultacije studentima
-osoba X	-predmet 1 -seminar 1 -mentorstvo	-ukupno opterećenje godišnje	-obrazovanje i znanstveno zvanje -područje specijalizacije/polje, grana izbora) - publikacije - projekti (link) - dr		

Konstruktivno poravnanje – primjeri matrica

Predviđeni skupovi ishoda učenja programa	Stječe se unutar kolegija	Metode stjecanja	Metode vrednovanja	Potrebni resursi
Ishod 1	Kolegij A	Predavanja	Multiple choice	Profesor
	B	Projekt	Portfolio	Financiranje

Predviđeni skupovi ishoda učenja programa	1. Semestar	2. Semestar
1.	Kolegiji A i B	Kolegij D
2.	/	Praksa

- povjerenstvo sigurno neće dubinski ulaziti u matrice – one služe vama!
- ali - triangulacija – primjeri pitanja za nastavnike, upravu, studente, alumnije i ostale dionike:
 - kako osposobljavate studente za samostalno vođenje projekata ako nigdje u programu nema odgovarajuće prakse?
 - kako znate da na praksi steknu ove ishode učenja?
 - kako na kraju vrednujete prezentacijske vještine ako se one nigdje tijekom nastave ne stječu?
 - kako osiguravate da svi upisani studenti imaju nužna predznanja? itd.

Što ako nema zadovoljavajućih odgovora?

- Pretpostavka je da su programi koji su ušli u HKO u mogućnosti ponuditi odgovore na ova pitanja već u samoanalizi
- Mogućnost da se samoanaliza vrati na doradu

ESG?

- Za visoko učilište je reakreditacija ili sličan postupak već trebala pokazati da ispunjava 1. dio Europskih standarda i smjernica
- Samoanaliza nam pruža samo dokaze specifične za program (uz objašnjena stvari koje su se promijenile)
 - kako je program uklopljen u politiku kvalitete visokog učilišta? tko je odgovoran za što? koje žalbe se rješavaju na razini programa?
 - kako **studenti sudjeluju u reviziji programa**? a vanjski dionici? kako se skupljaju povratne informacije?
 - javnost informacija?
 - ključni pokazatelji programa?
 - dokazi da je omogućena fleksibilnost studiranja?

Fleksibilnost studiranja

- cilj: da VU bude sigurno da studenti stječu potrebne ishode a studenti pritom 'gube' što manje vremena
- priznavanje studija u inozemstvu/na drugim VU-ima
 - ali i neformalnog i informalnog učenja – pri upisu i tijekom studija
- mogućnosti za studente da skrate/produlje studiranje ili oblikuju vlastite 'putove kroz studij'

Neformalno i informalno učenje

- Priznavanje i vrednovanje neformalnog i informalnog učenja unutar HKO-a omogućava slaganje djelomičnih kvalifikacija i prijenos među više visokih učilišta
- Samo za ishode u Registru
- AZVO pruža portal za korisnike i informacijski sustav
- Nužna dodatna edukacija visokih učilišta

Treći korak: postignuti ishodi učenja

- procjenjuje se je li sustav ispitivanja (u najširem smislu riječi) i ocjenjivanja odgovarajući te kako VU osigurava da se doista i postižu predviđeni ishodi učenja
- procjena se temelji na odabiru primjera testova, završnih ispita, diplomskih radova, projektnih zadataka, razgovora sa studentima i sl.

Što s procesima AZVO izvan HKO-a?

- Neupitno: fokus na ishode učenja
- Trenutni prijedlog: reakreditacija = institucionalno vrednovanje + programsko vrednovanje uzorka programa
- Još niz otvorenih pitanja → uključite se u raspravu
- ‘Goruće’ pitanje – kako pripremiti sustav?

Zahvaljujem na pozornosti!

ddragojevic@azvo.hr

